

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ – JEUX INTERDITS

Σκηνοθεσία: Ρενέ Κλεμάν
Σενάριο: Ζαν Οράνς, Περτ Μποστ, Ρενέ Κλεμάν, Φρανσουά Μπουαγιέ
Ηθοποιοί: Ζορζ Πουζουλί, Μπριζίτ Φοσέ
Φωτογραφία: Ρομπέρ Ζουιγιάρ
Μοντάζ: Ροζέ Ντουάιρ
Χώρα: Γαλλία (Α/Μ)
Διάρκεια: 86΄

Πρώτη προβολή: 7.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 9.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 8 Βραβεία και Υποψηφιότητα για Όσκαρ
 -Academy Awards, USA 1955, Υποψηφιότητα για Όσκαρ καλύτερης ταινίας.
 -Academy Awards, USA 1953, Τιμητικό Βραβείο καλύτερης ξενόγλωσσας ταινίας.
 -Bodil Awards 1954, Βραβείο καλύτερης ευρωπαϊκής ταινίας.
 -BAFTA Awards 1954, Βραβείο καλύτερης ταινίας.
 -National Board of Review, USA 1952, Βραβείο κορυφαίας ξένης ταινίας.
 -New York Film Critics Circle Awards 1952, Βραβείο καλύτερης ξενόγλωσσας ταινίας.
 -Venice Film Festival 1952, Βραβείο Χρυσός Λέων.
 -Kinema Junpo Awards 1954 Βραβείο καλύτερης ξενόγλωσσας ταινίας.
 -Blue Ribbon Awards 1954, Βραβείο καλύτερης ξενόγλωσσας ταινίας.

Ξενόγλωσσο Όσκαρ και Χρυσό Λιοντάρι στη Βενετία για μία από τις πιο συναισθηματικά πλούσιες, σεναριακά θαρραλές και κινηματογραφικά συγκινητικές ιστορίες γλυκόπικρης ενηλικίωσης.

Εβδομήντα χρόνια μετά, τα «Απαγορευμένα Παιχνίδια»

δια» παραμένουν ακόμα μια αποκαλυπτική κινηματογραφική απεικόνιση της μοναδικής δύναμης που έχουν τα παιδιά μέσα από την καθαρότητα της ψυχής τους να μετατρέπουν το σκοτάδι σε φως.

Έχουν περάσει έξι δεκαετίες κι όμως η κορυφαία ταινία της φιλμογραφίας του Ρενέ Κλεμάν (“Η Μάχη των Σιδηροδρόμων”, “Γυμνοί στον Ήλιο”) παραμένει εντυπωσιακά αγέραστη. Στην εποχή της προκάλεσε πλήθος αντιπαραθέσεων, σοκάροντας με την απενοχοποιημένη ευαισθησία με την οποία αντιμετώπισε το ταμπού της παιδικής αθωότητας. Πώς μπορεί άραγε αυτή να αντιπαρατεθεί στη φρίκη του πολέμου; Η απάντηση βρίσκεται στην ιστορία ενός μικρού κοριτσιού, οι γονείς του οποίου σκοτώνονται σε αεροπορική επίθεση, καθώς οι ναζί προελαύνουν στη Γαλλία. Εκείνη υιοθετείται από μια φτωχή οικογένεια χωρικών και αναπτύσσει μια ιδιαίτερη φιλία με τον μικρότερο γιο της. Τα “απαγορευμένα” παιχνίδια τους (η δημιουργία ενός νεκροταφείου ζώων) εξελίσσονται σε μία από τις πιο συναισθηματικά πλούσιες, σεναριακά θαρραλές και κινηματογραφικά συγκινητικές ιστορίες γλυκόπικρης ενηλικίωσης, η οποία απέσπασε το **ξενόγλωσσο Όσκαρ και το Χρυσό Λιοντάρι στη Βενετία**.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Γυρισμένο το 1952 και χαρακτηρισμένο έκτοτε ως το πιο συγκινητικό δράμα που γυρίστηκε ποτέ με πρωταγωνιστές παιδιά, το «Απαγορευμένα Παιχνίδια» αφηγείται την ιστορία της μικρής Πολέτ, η οποία χάνει τους γονείς της στη διάρκεια των βομβαρδισμών του Παρισιού από τους Γερμανούς στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, και τη μεγάλη φυγή των κατοίκων του στη γαλλική επαρχία.

Το λιγότερο γνωστό αριστούργημα του Ρενέ Κλε-

μάν. Σε επανέκδοση στις αίθουσες.

Ο Ρενέ Κλεμάν μπορεί να μνημονεύεται στις μέρες μας κυρίως για το «Γυμνοί στον Ήλιο» («Plein Soleil», 1960), την κορυφαία κατά πολλούς κινηματογραφική μεταφορά του «Ταλαντούχου Κύριου Ρίπλεϊ» της Πατρίσια Χάισμιθ, με την αλησμόνητη παρουσία του Αλέν Ντελόν στον πρωταγωνιστικό ρόλο, ήταν όμως στα μέσα του προηγούμενου αιώνα, και πριν από τη σαρωτική επέλαση του νέου κύματος της νουβέλ βαγκ, ο σημαντικότερος Γάλλος σκηνοθέτης παγκοσμίως. Κι αν ο απόηχος του έργου του απόνησε μέσα στα χρόνια, εν μέρει λόγω του πολέμου που δέχθηκε από τον Φρανσουά Τριφώ για τον ακαδημαϊσμό του, το «Απαγορευμένα Παιχνίδια» («Jeux Interdits», 1952) στέκει ακόμα και σήμερα ως **ένα αδιαφιλονίκητο αριστούργημα**.

Η Πολέτ, αφού θα περιπλανηθεί μόνη της με τον νεκρό σκύλο της στην αγκαλιά της, θα συναντήσει τον Μισέλ, ένα αγροτόπαιδο που θα την περιβάλει και θα την οδηγήσει στη δική του οικογένεια. Τα δύο παιδιά θα αποκτήσουν εμμονή με το θάνατο και θα φτιάξουν κρυφά από τους μεγάλους ένα δικό τους νεκροταφείο με τα διάφορα ζωντανά που πεθαίνουν στο αγρόκτημα. Οι σταυροί που θα κλέψουν από το νεκροταφείο του χωριού για να διακοσμήσουν τους τάφους θα τους βάλουν σε περιπέτειες και θα προκαλέσουν την αντίδραση των μεγάλων, οι οποίοι δε θα μπορέσουν να κατανοήσουν αυτά τα «απαγορευμένα» παιχνίδια τους.

Μέχρι να φτάσει στην τελική μορφή της, η ταινία του Κλεμάν πέρασε τη δική της μεγάλη περιπέτεια. Το αρχικό σενάριο του Φρανσουά Μπουαγιέ, γραμμένο λίγο μετά το τέλος του πολέμου, είχε μείνει στα αζήτητα κι είχε απορριφθεί πολλές φορές από τους Γάλλους παραγωγούς, οι οποίοι δεν έβρισκαν τίποτα το ενδιαφέρον σε μια τόσο σκοτεινή (και μη προσοδοφόρα, εννοείται) ιστορία, με αποτέλεσμα ο Μπουαγιέ να το μετατρέψει τελικά σε βιβλίο, το οποίο, παρά το γεγονός ότι στη Γαλλία δεν προκάλεσε αίσθηση, είχε τεράστια επιτυχία στην Αμερική. Αυτή η επιτυχία ήταν που κέντρισε το ενδιαφέρον του Κλεμάν, ο οποίος σε συνεργασία με τους δύο σταθερούς σεναριογράφους του, Πιερ Μποστ και Ζαν Οράνς, μετέφερε τελικά την ιστορία του Μπουαγιέ στη μεγάλη οθόνη, αρχικά ως μικρού μήκους ταινία, μέρος μιας σπονδυλωτής ταινίας με θέμα τα παιδιά στον πόλεμο, κι εν τέλει, όταν το σχέδιο εκείνο ναυάγησε, ως ταινία μεγάλου μήκους, η οποία μετά την απροθυμία του Φεστιβάλ Καννών να την προβάλει προβλήθηκε έπειτα από τις αντιδράσεις που προκάλεσε η απόρριψη), θριάμβευσε τόσο στη Βενετία, κερδίζοντας τον Χρυσό Λέοντα, όσο και στα Οσκαρ της επόμενης χρονιάς, με ένα ειδικό τιμητικό βραβείο ξενόγλωσσας ταινίας, αφού η κατηγορία δεν είχε ακόμα θεσμοθετηθεί.

Αυτό που παραμένει ακόμα και σήμερα συγκλονιστικό στην ταινία του Κλεμάν είναι το πώς καταφέρνει να προκαλεί συγκίνηση χωρίς μελοδραματισμό και περιττούς συναισθηματισμούς, υιοθετώντας την αποπληστική ελικρίνεια των δύο μικρών πρωταγωνιστών της, δύο παιδιών που προσπαθούν με τον δικό τους τρόπο να κατανοήσουν τη φρίκη των όσων διαδραματίζονται γύρω τους και να συμφιλιωθούν με την ιδέα της θνητότητας. Ανόθευτοι ακόμα από τους συμβιβασμούς και τους περιορισμούς της θρησκείας και της κοινωνικής ευπρέπειας, η Πολέτ και ο Μισέλ βλέπουν το θάνατο ως ένα παιχνίδι κι ως τη μεταξύ τους συνωμοσία απέναντι στον κόσμο των μεγάλων,

έναν κόσμο εχθρικό και παράλογο.

Η μικρή Πολέτ έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή με το θάνατο αγγίζοντας το μάγουλο της νεκρής μητέρας της που κείτεται άψυχη δίπλα της μετά το βομβαρδισμό και μετά ψηλαφεί το δικό της, προσπαθώντας να κατανοήσει ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στις δύο και μαθαίνοντας για πρώτη φορά πόσο κοντινή και μακρινή ταυτόχρονα είναι η απόσταση ανάμεσα στο εδώ και στο επείκεινα. Στην ιδιυλλιακή επαρχία, όπου ο πόλεμος είναι ένας μακρινός, αλλά πάντοτε παρών μέσα από τους ήχους των αεροπλάνων και των βομβαρδισμών, απόηχος, ο θάνατος θα γίνει ένα παιχνίδι, αφελές και σκοτεινό, ο μόνος τρόπος να διατηρηθεί η αθωότητα σε έναν κόσμο από τον οποίο αυτή έχει χαθεί αμετάκλητα.

Αντιμετωπίζοντας τους μικρούς πρωταγωνιστές του με την ίδια σοβαρότητα την οποία αυτά επιδεικνύουν στο παιχνίδι τους, ο Κλεμάν κατάφερε όχι μόνο να απομακρυνθεί από το διδακτισμό και τη νουθεσία μιας παιδικής ταινίας, αλλά και να αποσπάσει εξαιρετικές ερμηνείες τόσο από τον Ζορζ Πουζουλί, όσο (κυρίως) από την πεντάχρονη μόλις Μπριζίτ Φοσέ, η οποία επιλέχθηκε παρά την αρχική σεναριακή πρόβλεψη για ένα δεκάχρονο κορίτσι στο ρόλο. Στην αγγελική μορφή της, η οποία φωτίζεται σχεδόν μεταφυσικά από τον διευθυντή φωτογραφίας Ρομπέρ Ζουγιάρ, και στα τεράστια κι εκφραστικά της μάτια, ο Κλεμάν μπόρεσε να αντικατοπτρίσει την αμφισημία ανάμεσα στην αθωότητα που παλεύει να σωθεί και τη σχεδόν νεκροφιλική εμμονή, κι η αμεσότητα της ερμηνείας της έγινε έκτοτε το σημείο αναφοράς και σύγκρισης για όλες τις ταινίες με ήρωες παιδιά που ακολούθησαν.

Το βλέμμα της μικρής Πολέτ και η δραματική της έκκληση στον μοναδικό φίλο που απέκτησε ποτέ στο τέλος, σε συνδυασμό με την κλασική έκτοτε μουσική του Ναρσίσο Γιέπτες (άλλο ένα συστατικό στοιχείο της τεράστιας επιτυχίας της ταινίας) **προκάλεσαν ριγή συγκίνησης** παγκοσμίως (στη Γαλλία η ταινία δέχθηκε κριτική για τη γλαφυρή απεικόνιση της αγροτικής τάξης) σε ένα μεταπολεμικό κοινό που είχε ανάγκη να συμφιλιωθεί με τη σειρά του με τη φρίκη από την οποία σταδιακά και δειλά ανέκαμπτε.

ΤΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

RENÉ CLÉMENT(1913-1996)

Γεννήθηκε στο Bordeaux, Γαλλία και πέθανε στο Monte Carlo, Μονακό. Είναι ένας από τους κορυφαίους γάλλους σκηνοθέτες της μεταπολεμικής εποχής αφού σκηνοθέτησε μερικές από τις σπουδαιότερες ταινίες του καιρού του. **Φιλμογραφία:** La baby sitter (1975), La course du lièvre à travers les champs (1972), La maison sous les arbres (1971), Ο ταξιδιώτης της βροχής (1970), Paris brûle-t-il ? (1966), Ο τυχοδιώκτης του Μόντε Κάρλο (1964), Le jour et l'heure (1963), Che gioia vivere (1961), Γυμνοί στον ήλιο (1960), Το αντάλλαγμα της ντροπής (1958), Gervaise (1956), Monsieur Ripois (1954), Jeux interdits (1952), Le château de verre (1950), Le mura di Malapaga (1949), Les maudits (1947), Le père tranquille (1946), Η πεντάμορφη και το τέρας (1946), La bataille du rail (1946), Paris sous la botte (Short 1944), Chefs de demain (Short 1944), La grande pastorale (Short 1943), Ceux du rail (Short 1942), Toulouse (Short 1940), Le triage (Short 1940), Paris la nuit (Short 1939), La bièvre, fille perdue (Short 1939), La grande chartreuse (Short 1938), Aude, belle inconnue (Short 1937), Occitanie, terre d'Aude (Short 1937), L'Arabie interdite (Short 1937), Soigne ton gauche (Short 1936), Evasion (Short 1935).